

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Igysülelek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyt az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A befejezett kiegyezés.

Budapest, 1899. júl. 1.

A kiegyezés immár tető alá került. Néhány részletes javaslat van még hátra, mely ennek a hét elején letárgyalt kiegyezési törvényeknek függelékét képezi és ezzel a kiegyezés nagy műve, mely 1895. év óta vajudott és a Bánffy-kormány halálba került, immár teljesen készen lesz. A kiegyezési kampány sikeresen be lesz fejezve, a pártközi helyzet teljesen megjavult és igazat kell adnunk Wlassics Gyula miniszternek, hogy olyan derült, olyan szép most a politikai égbolt, hogy szinte öröm reá feltekinteni és ezzel egyszerűsmind elérkezett a belreformnak gyökeres munkabavételének az ideje is. Ezt jelölte meg a miniszter a törvényhozás legközelebbi feladata gyanánt. A reformok közül különösen kiemelve az adóreformokat és a közigazgatás reformját.

Mi még hozzátehetjük, hogy ennek a derült égnél zavartalanosságát nem fenyegeti jelenleg semmi. Rendszerint ugyan némely lapok hasábjain emelkednek fel bizonyos ellenzéki ködök, pártok, melyekből azonban még felhő sem lesz, annál kevésbé zivatar. A néha felhangzó panaszok a mostani rendszer ellen csak olyan báránnyelű számba mennek, melyek szeliden eloszlanak önmaguktól. De az uralkodó plánetára árnyat nem vetnek, sőt bizonyos esztétikai szempontból szükség is van ezekre a diszitésekre ezen a derült égbolton, mely befűdi és körülveszi a politika láthatárát, a meddig csak a szemünk képes látni.

El kell ismernünk, hogy ennek a kedvező politikai helyzetnek előteremtésében kiváló érdeme van Széll Kálmán miniszterelnöknek, ki a nagy obstrukcióból kivezette a parlamentet és tapintatos kezével létrehozta a pártközi békét, a kiegyezési alapon álló pártok egyesülését, a kiegyezést biztosító paktumot és azt a pártközi békés egyetértést, melyet ma tapasztalunk és a melynek köszönhetjük azt, hogy a kiegyezést végre valahára meg tudtuk csinálni abban a formában, amely előttünk van.

Magával a kiegyezés létrehozásával Magyarország egy nagy bizonytalanságtól szabadult meg. Az ország gazdaságilag biztosítva van 1907. évig. Ezzel a kiegyezés létrehozásával az egész külföld előtt megmutatta Magyarország és a magyar nemzet, hogy az osztrák-magyar monarchiának ez a legerősebb és a legmegbízhatóbb támasza, egyedül ez képes mindazon kötelezettségek elvállalására és teljesítésére, a melyek a vámegységéből következnek. Miután Ausztriával vámszövetséget kötni nem sikerült, egyedül Magyarország adhat csak törvényes garanciát arra, hogy a kiegyezésben foglalt határozmányokat meg is fogják tartani. Mert Ausztria csak velünk szemben van

kötelezve, a reciprocitás elvénél fogva. Ezt azonban megőrizni ép annyira érdekében van Ausztriának, mint nekünk. Ha az osztrák-magyar monarchia nagyhatalmi állása ennek a vámegységnek fentartását követeli, úgy ezen nagyfontosságú érdek védelme körül Magyarországa az érdem, mivel tisztán csak Magyarországtól függött, hogy a kiegyezés és a közös vámterület létesüljön. Egyetlen szavunkba került volna és ma már külön vámterület alapján állanánk.

Mi azonban legkevésbé sem akartuk Ausztria zavaros parlamenti helyzetét felhasználni arra, hogy — mint Apponyi Albert gróf oly fényes elokvanciával kifejezte — becsempésszük az önálló vámterületet. Ehhez nekünk kétségbevonhatlan jogunk van. Ebben a Széll Kálmán törvényében is ez a jogunk újból garantírozatik. Minket az egész kiegyezésben tisztán a mi igazi érdekeink irányítanak és ezek azt parancsolják, hogy a közös vámterületet fentartsuk abban a keretben, a mint most van. Fentartsuk legalább addig, a meddig ebben az új törvényben meg van határozva, azután pedig teljesen szabad kezét hagyjunk magunknak.

Csak ha rövid pillantást vetünk a közelmúlt politikai eseményekre, azonnal beláthatjuk, hogy a bizonytalan állapot megszüntetésével, épp oly kedvező helyzet áll elő, mely Magyarország életkérdései közé tartozik. A kiegyezés egyes intéz-

TÁRGZA.

Kézdi-Vásárhely város története. *)

Írta: Dobay János.

(Folytatás.)

A mint az alkotmányos élet ismét beköszöntött, gyakran felmerült az eszme, hogy a katonai iskola-alap, mint tisztán székely adomány visszacsereztessék s úgy a város, mint a megye több feliratot intézett s képviselői által a törvényhozó testületben is interpelláltattak, de mindaddig eredménytelenül.

Az 1834. évben nagy tűzvész volt Kézdi-Vásárhelyt, mely a város 3/4-ed részét elhamvasztotta. A nagy pusztulásról Pap István akkori ev. ref. lelkes a következőleg emlékezik meg: a „láng a leg-sűrűbb épületek között oly sebesen és hatalommal terjedt széljel a neki száradt s könnyen gyúlható zsendelyfedelű házakon, hogy kevés pillanatok alatt minden emberi erőn truoelő tűz özönné vállék s nem több, mint két rövid óra alatt az egész városnak 3/4-ed része hamuvá lón a nélkül, hogy a hová az ellenállhatatlan tűznek pusztító szárnyai elérnek, egyetlen épület is megmarad vala.”

*) Mutatvány Háromszékvármegye közönségének most megjelent millénárius emlékkönyvéből.

Elégett ezen alkalommal az ev. ref. templom a két bástyával, melyekben a régi okmányok, drága klenodiák voltak elhelyezve s ezzel megsemmisült örökre azon reménység, hogy a város történelmét valaha a maga teljességében meg lehessen írni, mert a legértékesebb iratok ekkor megsemmisültek.

A városnak ezen időben 558 lakóháza volt s ebből 421 elpusztult s ezek között a fényes katonai iskola is s tanulói egyideig Fogarason helyeztetek el.

A tűzvész után a kár megbecsülhetetlen, 1 millió 142 ezer 292 váltó Rfrtban állapított meg.

Most lett volna ideje a várost átalakítani s más építkezési rendszerrel véget vetni ezen példátlan sűrűségnek. És dicséretére legyen mondván a katonai parancsnokságnak, a polgári hatósággal egyetértve megis tett e célból mindent. Körülbelül 100 ezer frtnyi inségkölesont eszközölt ki a tűzkárosultak részére, mely 10 év alatt, kamat nélkül kisebb részletekben lett volna visszafizetendő, de nem akadt, a ki az ilyen pénzt elfogadja, mivel ahhoz azon feltétel vala kötve, hogy az újabb építkezéseknek csak kemény anyagból s csak katonai hatóság által kijelölt helyre szabad történni s midőn a parancsnokság karhatalommal akarta a faépületeknek a régi helyen való felépítését megakadályozni, az ősi jussához ragaszkodó polgárok oly kétségbeesett ellenállást fejtettek ki, hogy midnen jobbigyekezet hajótörést szenvedett. Egyesek lefeküdtek a kormos ro-

mokra és saját testükkelfedezték az ősi jusst, mások megfegyveres ellenállást fejtettek ki a kiküldött katonaság ellen s általában az új építkezési terv oly ellen-szennvel találkozott minden oldalról, hogy a katonai parancsnokság végre is kénytelen volt engedni s a város felépült ép oly sűrűséggel miként volt.

A nagy nyomor enyhítésére akkoriban országos adakozás indult meg, melyet Ferdinánd császár nyitott meg 5000 váltó Rfrttal, melyet követett esetei Ferdinánd főherceg, erdélyi országgyűlési kir. biztos 1000 pengő Rfrttal, báró Wesselényi Miklós szintén 1000 pengő Rfrttal adott, miért őt a város diszpolgárává választotta s az ugynevezett „1000-es kert”-et adta ajándékba s az erről szóló birtokívet és a polgári oklevelet egy küldöttség vitte el neki, ki ígéretet tett, hogy azon helyre egy kaszinót építet, de ezen terv nem ment teljesedésbe, mert az 1000-es kertet egyik tulajdonosa időközben visszaváltotta. A felsoroltakon kívül még nagyobb mennyiségű gabona és rubanemű és 3510 váltó Rfrt folyt be az ország különböző részeiből az inségek javára. De mindez vajmi kevés vala a nagy csapással szemben, azonban a város népe nagy szorgalmával kiépülte az anyagi kárt, hanem soha sem pótolhatja azt a veszteséget, melyet az ősi építkezési rendszerhez való csökönys ragaszkodásával szenvedett.

(Folyt. köv.)

ményei lehetnének talán tökéletesebbek is és több haszonnal járók. De nekünk most ezuttal meg kell elégednünk azon általános eredményekkel, amelyeket a kiegyezés keretében elértünk. Ne feledjük, hogy a kiegyezés kétoldalu megállapodás eredménye, amelyben a dolog természeténél fogva, bizonyos engedmények tételnek, hogy az általános és nagy célok elértessenek. Nem lehet olyan alku a világon, a melyben csak az egyik fél érdekei nyerjenek kifejezést, mert ilyen szerződéshez a másik fél bizonyára hozzá nem járulhat a maga jószántából. Így fogván fel ez ügyet, a kiegyezés ellen emelt gáncsolódások önként megszünnének. Ez a kiegyezés mindenestre úgy a monarchiára, mint Magyarországra nézve kedvezőbb, mintsem a különálló vámterület, mert különben az önálló vámterület alapjára helyezkedtünk volna.

Az egész kiegyezési vita arról győzött meg bennünket, hogy a kiegyezés keretében Magyarország gazdasági érdekei meg vannak óva. Ez irányban nem lehet kifogást tenni az ellen, amit bizonyít egyébként az is, hogy a kiegyezésben biztosított előnyöket kénytelen elismerni mindenki. Ezért van oly nagy zavarban az ellenzéki sajtó, amely nem tudván a kiegyezést előnyös voltánál fogva támadni, most azzal áll elő, hogy a kiegyezésben biztosított előnyöket mi drágán fogjuk megfizetni a kvótánál. Most tehát csak a kvótáért folyik a beszéd. Állítólag az eddigi kvótánál jóval magasabb összegben állapodott volna meg a magyar kormány. Ez azonban nem áll, mivel a kvóta megállapodása nem is tartozik a kormány hatáskörébe. A törvény értelmében mindkét parlament egy bizottságot küld ki, amely a két kormány által rendelkezésére bocsátott adatok alapján jut megállapodásra egymással és ennek eredményét a két parlament elé terjesztik. A két parlamenten kívül tehát nincs és nem is lehet kvótamegállapodás, ha akár a parlament magatartása miatt, akár a bizottságok megállapodásainak hiányában nem jöhetne létre a kvótatörvény, úgy Ő felsége dönti el a kvóta nagyságát egy évre. Persze ezt minden évben ismételni lehet. Az idén előreláthatólag az osztrák parlament zavaros állapota miatt a kvótát rendezni nem lehet.

Ekként Ő felsége fog dönteni. Smiután az idénre is Ő felsége döntött, s ezen egy év alatt a helyzet nem változott, előre látható, hogy a kvóta eddigi nagysága marad fenn a jövő évre is. Nagy merészség kell tehát ahhoz, hogy ha valaki ismeri a kvóta megállapításának módjait és ennek dacára mégis azt mondja, hogy a kvóta tetemesen emelkedni fog. Ez a már említett körülményeknél fogva sem történhetik meg.

Száműzetésem ideje,

vagy miért hagytam ott Oláhországot.

Írta: Tornyai Ferencz román. kath. lelkész.

(4. Folytatás.)

Vagy ott van az említett és most esanádégházmegyei pap közvetlen elődje, mint bukaresti magyar lelkész német plebános főnhatósága alatt, ki oly áldásos, sőt bámulatos működést fejtett ki, hogy

nemcsak a bukaresti magyarok, de még az oláhság is szent papnak mondta. Mint az előbbinek, rossz híret költötték ennek is, olyasmit varrtak a nyakába, hogy szegény megőrült s most miután három esztendő alatt elég keservesen megjárta a Monarchiának összes tébolydait, a rustuki angyal lelketű püspök kegyelméből, ugyancsak a rustuki passzionisták kolostorába tengődik. Pedig nagy lélek volt az önfeláldozó, áldozatkészségében éjjelt, napalt nem ismert szegény P. István (Csiki ember).

Vagy nem nevelés dolog, azt az egy-két papot, a ki még magyarul tud, a helyett, hogy Bukarestben vagy más városokban, hol sok a magyar nép alkalmaznák, oly helyeken tartják őket, hol minden esztendőben egyszer találkoznak egy magyar emberrel, mint a hogy ezt tették esztendő-kön keresztül a mostani bukaresti magyar lelkész-szel és teszik még most is a Kimpolungi adminisztrátorral? Nemesak nevelés ez, hanem több, oly egyházpolitika ez, a mely csak kelet ellenőrzetlen tájain lehetséges s melynek soha ki nem magyarázott önkénye alatt egyszerűen meg kell halni, ha az ember becsületben akar élni és meg nem magyarázható ellenségeskedésnek áldozatul esni.

Nem beszélek arról a szegény kántortanítóról, ki 30 évnél is tovább a bukaresti magyarok gyermekeinek nevelésében és tanításában igazán dicsőretre méltó eredményt ért el s a ki a növendékpapok között is oly sikerrel tanította évek hosszú során a magyar nyelvet, hogy még német növendékből is magyarul beszélő pap került ki, s a kit most elcsaptak, ugyszólván mindentől s koldussá tettek öreg napjaira hála fejében.

(Folyt. köv.)

Székely és csángó leányok itthon-tartása.

Szerény kezdeményezésem iránt a sajtó és a nagy közönség minden várakozást felülhaladó érdeklődést és rokonszenvet tanusít. Hazafias feladatnak tekinti a székely leányok megmentését az a magyar közönség, a melyik az ország másik felében, székelyesen mondva: Magyarországon lakik. Önkéntesen segítségüket ajánlják föl mindenfelől egyesek és testületek. Társadalmi csoportok már szervezkedtek is Magyarország számos városában és vetélkedve igyekeznek a székely leányok elhelyezését a legjobban biztosítani. A levelekben, melyek nap-nap után érkeznek hozzám, a magyar művelt közönségnek a székelység iránti rokonszenve és nagy szeretete nyilatkozik meg.

Nem úgy a székelyföld közönsége. A székely megyékben mélységes hallgatás van. Még azok is hallgatnak, akiket leveleimmel felkerestem, akiknek támogatását kértem. Néma közöny még eddig mindenfelől, sehonnán egy biztató szó. Leveleimre nem adnak feleletet.

Am sokkal inkább bizom az ügy sikerében, semhogy ezek a tapasztalatok visszaríasztának. De erősen bizom abban is, hogy a székely társadalom is föl fog melegedni. Magam a közelebbi napokban bejárom a kivándorlás által leginkább veszélyeztetett falukat és ott lehetőleg felvilágosítom a székely népet és meg fogom magyarázni nekik, hogy boldogulásukat nem keleten, hanem ellenkező irányban, a magyar hazában találhatják meg.

Oláhországban ez idén nincs kereset, nincs élet. Gabona nem termett nagy területen. A székelyek, akik odamentek, nyomorba jutottak. És hogy a nyomorúságuk szűgyennel is meg legyen pécéltelve, egész csapatokat a kivándorlottakból, mint csavargókat a határszélekre toloncolnak és kidobnak abból az országból, a hol a szűkben levő kenyeret enni betolakodtak.

Ez a lecke lesújtó sok száz kivándorolt székely családra nézve, de fölöttébb hasznos a mi akciónknak. Most, míg a nyomor és keserű csalódás könyei föl sem száradtak, kell megmutatni a székelyeknek azt az utat, a melyik a vigasztaláshoz és a boldoguláshoz vezet. És a székelyek menni fognak s ha megismerték Magyarországot s ha észlelni fogják a különbséget, mi az oláhországi és a

hazai élet között van, azután járni fognak maguktól is arra. Szóval a székely kivándorlás elterelése soha kedvezőbb alkalom a mostaninál nem volt s ha ezt okosan ki nem használjuk, meg nem bocsátható mulasztást követnénk el.

Azok a levelek, melyeket mindenfelől kapok, teljes sikert ígérnek a most szóban levő kezdeményezésnek. A székely és csángó leányok, kik ezenkint vándoroltak Oláhországba, ezután indehaza találnak sokkal megfelelőbb elhelyezést.

E levelekből egy néhánynak tartalmát kivonatilag itt közlöm:

Brassó, 1899. június 9.

Ma megkaptam a „Székely és csángó Leányok” kedves röpiratot. Igen talpraesett, tiszta-világos kis dolgozat, egészen kedvemre való, mintha a szívem közepéből írta volna. Nagy figyelemmel kísértem és kísérem a székely fiuk érdekében kifejtett fáradozásait, de mindig utána gondoltam, hogy így kellene tenni a leányokért is. Nem birtam kifejezni örömeimet a felett midőn azt írja, hogy „magam legközelebb szervezni fogom s valószínűleg elsőnek Kézdi-Vásárhelyt a mozgalmat”. Ezt vártam, ettől várok én eredményt; mert a jó példa aztán követekre fog országszerte találni, segítse meg a jó Isten! Én élénk érdeklődéssel fogom kísérni fáradozásait és remélem, hogy rákerül a sor a csángó leányokra is stb.

Szerető bátyja:

Koós Ferencz.

Pápa, 1899. június 12.

A napilapokban megjelent közlemények folytán van szerencsém tekintetességgel tudatni, miszerint tekintettel arra, hogy Pápa városában nagy cselédszükség van egy annyira, hogy mintegy 100—150 cselédleány és pedig 4—8 forintig terjedő havi fizetéssel, sőt szakácsnők, szobalányok még ennél nagyobb havi díjazással azonnal elhelyezhetőek volnának.

Ez okból van szerencsém tisztelettel az iránt keresni meg, miszerint méltóztassék mielőbb az illető községekben ezen körülményt közhírré tételni s a cselédként jelentkező egyéneket elhelyezés végett ezen hivatalnál megjelenésre utasítani, megjegyzem, hogy szükség esetén az illetők részére még a szükségrendő utiköltség is előlegeztetni fog. Válaszát várva maradtam

Szokoly,

Pápa város rendőrkapitánya,

(Folytatása következik.)

Világ krónika.

A nyári időszak beköszöntével a politikai életben rendesen szélesend szokott bekövetkezni. De az idén ez másképen van. Európa legtöbb országában nagy zavarok vannak s a népeket forradalmi szellem hatja át.

Belgiumban, ebben a kicsiny, de művelt s fejlett iparral s nagy kereskedelemmel bíró államban az új választási törvény majdnem forradalmat idézett elő. A klerikális kormány ugyanis egy új választási törvényt terjesztett az országgyűlés elé, melynek rejtett célja az, hogy a szabadelvűek és szocialisták választási jogait megnyirbálja. Ez az erőszakos törvény aztán a végletekig felizgatta a kedélyeket. Az országgyűlésben a képviselők összevették s az utczán a nép tüntetett s a rendőrökkel s csendőrökkel összeütközött. A csendőrök löttek, egy pár ember meghalt s többen megsebesültek. A forradalom bizonyosan kitört volna s tán a királyi trón is összeomlik, ha a kormány megijedve, a választási törvény tárgyalását el nem halasztja.

Spanyolországban is forroganak a kedélyek. Ott az adóemelések miatt zendült fel a nép. Itt is bővön folyt a vér. Egyik községben a nép megrohanta a községi képviselő testületet, mikor az ülésezett s közéjük lőtt. Három képviselő nyomban meghalt s 9-en súlyosan megsebesültek. Valencia városában is véres utcái harez volt a nép és csendőrök között.

Olaszországban pedig vigan foly az obstrukció. Ott egy alkotmány ellenes törvény miatt obstruál az ellenzék. A törvényt visszavonták, de ugyanazon rendelkezések királyi rendeletbe foglalva

ismét az országgyűlés elébe kerültek. S most e felett foly a nagy parlamenti harc.

Franciaországban mindent a Dreyfuss-ügy tart lekötve. Ez most is a legfontosabb napi esemény. A szerencsétlen kapitányt visszahozták s már a rennesi fogházban várja a katonai törvényszék második ítéletét, mely előre láthatólag a teljes felmentés lesz. A kormány alaposan kijátszotta a kíváncsi újságírókat, kik már napok óta lesték Dreyfuss érkezését. A vonatot ugyanis, mely Dreyfuss szállította, ut közben megállították s Dreyfuss kocsin szállították Rennesbe s míg az újságírók a vasuti állomásonál vártak rá, Dreyfuss már a börtönben volt. Különben Franciaországban még eddig minden csendes s Dreyfuss megérkezése zavargásokat nem idézett elő.

A béke konferencia egyre ülésezik s fogyasztja a papírokat, de valami nagy eredményeket nem ígér. Az eddig felvetett eszmék közül csak a választott bíróság az, melyet az összes hatalmak valószínűleg elfogadnak s ezt csak a fakultatív alakban, t. i. ha két hatalom összevész, háboru előtt ezen bíróság közvetítését igénybe veheti vagy nem. — Eredménynek bizony ez elég sovány.

A női kongresszus is összeült. Ez is a századvégi csodabogarak egyike. Célja már jó formán ismeretes, t. i. minél több jogot szerezni a nőnek. És e felett tüzesen és ékesen foly a végtelen szóáradat a kongresszuson s míg a nők küzdenek a jogukért a férfiakból álló francia parlament kimondta, hogy jövőre nők is lehetnek ügyvédek, ha a szükséges ismereteket megszerzik maguknak.

Színház.

Szombaton július hó 1-én „Bibliás asszony” három felvonásos operette nem nagyon zsúfolt ház előtt került színre. A darab meséje az, hogy a valóságos nevelésű erényes Chatelaraul márkisé (Réthy Lina) szerény modora nem elégíti ki férje Chatelaraul maquis (Déry Béla) világias igényeit — ki e miatt szerelmes lesz a szép Theába (Tamássy Szilvia) opera énekes nő Párisban). A feleség megtudja férje hűtlenségét; egyenesen az opera énekesnőhöz siet, hogy külsmerje annak varázsát, melylyel férjét el tudta bolondítani. A lecke jól sikerül, a testi bájokat az erényes nő tovább nem tartja lepel alatt. Bár erényeit megőrzi, de férjét féltékeny névé téve, visszahódítja önmagának.

A darab fő szereplői a fenti ezenkívül Szentmiklósy B. (III. Ernő Cyril király), Szalkay Lajos színigazgató (Beaugency hercege), Borsiczky Ilona (Marechalné) sőt a mellék szereplők is többen kitűnően állták meg helyüket, melyet a közönség gyakran meg-meg ujló tetszés nyilatkozata is helyesen bizonyított.

Vasárnap, „Háromláb kapitány” (Dreyfuss) Kövesi Albert bohózatát adták. Lehetett volna többen is e népies zamatú bohózatban (Háromláb Adolf börze ügynök) Szalkay Lajos. Coupletei a mily eredetiek, annyira találók voltak, bizony-bizony a mi nagyon is közönyös, csak önmagáért lelkesülő közönségünkről még többet is el rótkönözhetett volna. Hja, de sajnos azt a leccét azok nem hallják, a kiknek száma van. Szalkay, különben remekül játszott.

Jól oldotta meg feladatát (Frida) Gazdy Aranka, (Gusztó, szoba leány) Réthy Lina elég hatással, (Veres Kálmán) Deéry Béla nagy ügyességgel játszottak. A hallgatóság sem volt hálátlan, a tetszés nyilatkozatokban nem volt hiány.

Hétfőn félhelyárral a magyar színmű irodalom igazi remeke Katona József „Bánk bán”-ja került színre. Nem értjük miért kellett e darabot félhelyárral és nem felemelt helyárral adni.

Ha Szalkay Lajos színigazgató ur arra a közönségre számít, a kire mint láthatja hasztalan számít, akkor hozzon pojázkokat és mutogasson majmokat.

A színművészet iránt érdeklődő közönségünknek, hogy van érzéke a darabok iránt mutatja az, hogy elég számmal volt képviselve a nézők között az intelligencia. S nem is volt az előadásban egy mozzanat sem, a mely nagyobb figyelmet kelte a közönség tetszését felne ébresztette volna. A taposokban nem volt hiány. A mi természetes is. Hisz ez előadásnak meg volt adva, hogy úgy mondjam

sava-borsa. A legnagyobb színpadoknak is diszére váltak volna azok a fényes diszletek s a kort jellemző ruhák.

A szerepek hivatott erők kezébe voltak letéve. Nagyon jól alakított (Bánk bán) Szentmiklósy Béla, (Melinda) felesége Gazdy Aranka a közönség kedvence a drámai szerepre kitűnően képesített voltát fényesen igazolta be, jó erő büszke lehet a társulat reá. Deéry Béla (Petur bán, bihari főispán) átérzi, átgondolja szerepét, egy pillanatra sem feledkezik meg fontos szerepéről. Nehéz szerep jutott Borsiczky Ilonának (Gertrudis királyné), ki mindig helyzete magaslatán áll. (Tiborez, paraszt) szerepét Szepessy Gusztáv játszotta meg igazán fényes sikerrel. Fábrián (Biberach), Sz. Nagy Imre (Ottó) átérték feladatukat.

Még csak egy szerény kérdést legyen szabad megreszkizni. Mi az oka annak, hogy városunk intelligenciájának egy jókora része, kikről nem szabad, nem lehet feltételezni, hogy a művészet iránt közönyös lélekkel bírhatnak, miért tartózkodik e jeles társulat pártfogásától? Avagy, hol és mikor nyilatkozhatnak meg kis társadalmunk szellemi fensége, ha már ilyen létezik jobban, mint akkor mikor a szellemi és lelki élvezetek forrásához közösen kell járulnunk? Vagy talán e téren is a komaság révén állapítjuk meg a diagnózist?

Szomorú volna. . . .

Kedden, folyó hó 4-én Sardou Viktor jeles drámája „Fedora” került színre. Gazdy Aranka jutalomjátéka volt. Szép számu és intelligens közönség verődött össze. A közöny helyét e lelkekben az érdeklődés tüze váltja fel. A vidék s helybeli közönségünk közt ott látjuk azokat, kik a színművészetben élvezetet keresnek és e napon busáson találtak is.

„Fedora” előadása fényesen sikerült. Esemény számba menő hatás és nagyszerű siker. — A nézőtér összeolvad, a színpaddal, minden szem feszült figyelemmel, szív szorongva lesi az eseményeket, a dráma kifejlődését.

A darab hőse egy percze se veszíti el a fonalat a helyzet magaslatán marad a eselszövésben, a diadalban, a bukkásban egyaránt.

Gazdy Aranka, hogy igazi drámai erő, ma fényesen igazolta be, idősebb kollégái is büszkén kaptak emelhetnek neki s bátran elmondhatja magáról „jöttem, láttam, győztem”. Ennyit a dráma hősről, kit a közönség számos tetszés nyilatkozatban részesített, szebbnél-szebb virágosokkal tüntetett ki.

A többi szereplők között ki kell, hogy emeljünk Deéry Bélát (Ipanoff Loris gróf), ki sok oldalú képességei között drámai szerepében is feltűnő sikerrel állta meg helyét. Jól alakított Décsy Lajos (De Sire). Kitűnő rendőrfőnök volt Szepessy (Gretich). Figyelemre méltóan játszott Tamássy Sz. (Olga grófné). A darab hatásait feltétlenül emelte az, hogy a mellék szereplők is mind kitűnően játszottak.

Gratulálunk a kitűnő sikerhez.

Ujdonságok.

— **Időjárásunk** jellege a nagy szárazság. A meleg napfény és szelek nagyon kiszáritották a földet s e miatt a növényzet fejlődése ismét lassan halad előre.

— **Népmozgalmi statisztika.** A kézdívársárhelyi anyakönyvi kerületben a múlt hó folyamán 12 gyermek született, 13 egyén halt meg s egy házasság kötött. Az elmúlt hat hónap alatt a kézdívársárhelyi anyakönyvekbe összesen 71 születés, 66 halál és 15 házasság vezetett be.

— **Méhészeti előadás.** Nagy János méhészeti szaktanár f. hó 8-án a kézdívársárhelyi kir. törvényszéki fogház kaptár-iparát megvizsgálja s ugyanezen alkalommal ugyanott a kaptár készítés és kezelésre vonatkozólag szakelőadást tart. Ezt a méhészet kedvelőinek azzal hozzuk tudomására, hogy ezen előadáson bárki részt vehet.

— **Tüzeset.** F. hó 4-én reggel tűz volt Kézdívársárhelyt. Ifj. Szöcs Bálint istállója gyult meg, de mivel az istálló téglából épült, csak belül a fa részek égtek el. Már ezen egy esetből is beláthatja a közönség bizonyos része, hogy miért olyan nagyon szükséges a hatóság szigora, melylyel a faépületek emelését tiltja, hisz a mostani tüzesetnél is,

ha az istálló fából van, abban a nagy sűrűségben az akkor uralkodott szárazság és szélben egy egész város rész eshetett volna a tűz áldozatául.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Kaitár János férfi szabó — városunk kedvelt iparos — János nevű 16 éves fia, f. hó 5-ére virradólag mellbe lőtte magát. A szerencsétlen áldozatnak még volt annyi ereje, hogy a tett színhelyéről saját maga ment be a kórházba. Életéhez azonban a sok vérvesztés következtében kevés remény van.

— **A mykenei orszlánoskapu** egyik legrégibb emléke az emberiség alkotó tevékenységének. Durván faragott köveit az őskor homályában illesztették össze óriás erejű kezek. A kapu fölő, az oromfalba, durván, nagyoltan faragott orszlánpárt helyezték az ősidők művésze. A két orszlán egy oszlopra kapaszkodik. Törekvésük, feszülő izmaik mintegy a művészet törekvését is mutatja, jelképezi, mely a durva formába az erős iparkodik nagynehezen kifejezni. A csonka állati testek a görög szobrászat legrégibb kísérletei közül valók, mikor az anyag ellenállása még dacolt a művészet alkotó erejével s tökéletlen eszközeivel. Ez a kapu mégis nagyszerű diadaliv, melyen át a görögség művészi tevékenysége világhódító körutra indult. A híres kapu legújabb képe a Nagy Képes Világtörténet 30-ik füzetében jelent meg. — A munka 12 kötetben jelenik meg, s Marczali Henrik szerkeszti. A most folyó második kötetet Dr. Gyomlay Gyula írta. Egy kötet ára diszkótésben 8 frt. Füzetenként is megjelenik. Minden szombatban 1 füzet, a 30 kr. Kapható a kiadónál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság, Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

— **Szakiskolát végzett ifjak.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a kolozsvári állami fa-, fémipari szakiskolának az építő-asztalos és fémipari szakon a tanév végén műhelyi szolgálatokra, munkavezetésre stb. alkalmas összesen 23 növendéke végez. Ezekből 2 mechanikus, 8 építő-iparos, 3 asztalos, 2 géplakatos, 8 építő és mulakatos. Kik ily ifjakat ipartelepeiken alkalmazni óhajtanak, forduljanak a nevezett iskola igazgatóságához.

Sz. 408—1899. vh.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdívársárhelyi kir. járásbíróság 1899. évi V. 281. számú végzése következtében Vitzler Lipót javára aicsernátoni Rápolti László ellen 211 frt 49 kr s jár. erejéig 1899. évi május hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján foglalt és 404 frt — krra becsült két hámosló, hámos, 16 és gazdasági szekerek, vaskemence, fali óra, fali medvebőrből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a k.-vásárhelyi kir. bíróság V. 281/1899. számú végzése folytán 211 frt 49 kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi február hó 8 ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 56 frt 17 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Aicsernátonban a község házánál leendő eszközölésére 1899. évi július hó 15-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt ki függesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kézdí-Vásárhely, 1899. évi június hó 27-ik napján.

Kakutsi Adám,
(1—1.) kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések.

Sz. 2661/1899.

tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A k.-vásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirrre teszi, hogy Dr. Szacsavay Gyula ügyvéd által képviselt Kádár Bálint, Demeter András és Hiró Fülöp végrehajthatóknak Boros Gyula (Ladányi) végrehajtást szenvedett elleni 20 frt 50 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében, a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén fekvő Lemhény község határán levő, a lemhényi 190. sz. tkvben foglalt 51 rendszámu 915., 916., 917. $\frac{2}{2}$ hrszu 520 frt becsértékű ingatlanra az árverést fennebb ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. július hó 18-ik napján d. e. 9 órakor Lemhény község házánál megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényezikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi december hó 1-én 3333 sz. a. kelt. I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

K.-Vásárhely, 1899. évi április hó 26-ik napján.

Veres,
(1—1) kir. tvszéki bíró.

Speciális mos-
kák, bőllek, minden-
nemű konyhabogarak ellen

ZACHERLIN

nem dobozban

Egyedül csak az valódi, a mely üvegen Zacherl név rajta van.

Elpuszt mindenféle ártalmas rovarokat gyorsan és oly módon, hogy többé életre nem kel.

A „Zacherlin” valódi minőségben kapható:

Kézdi Vasárhelytt Császár Pál
Jancsó Géza
Kovács Ferencz
Hamar Zoltán

Csik-Szereda Jacob és Társa
Nagy Gyula
Sepsi-Szent-György: Császár Gyula
Császár Sándor
Ferencz Lejos
Gyárfás Árpád
Ötvös Pál

Szám 3808—899.

tkvi.

Hirdetmény.

A k.-vásárhelyi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság részéről ezennel közhirrre tétetik, hogy Háromszék vármegyében bekebelezett Márkosfalva és Mátisfalva községek tagosítás és erdőarányosítása következtében a község telekkönyvei az 1869. évi 2579. sz. szabályrendeletre képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. t.-cikknek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvényezikben szabályozott eljárás, a telekjegyző-

könyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottatik.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben 1899. évi augusztus hó 21-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívotnak:

1. Az összes érdeklettek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után, a téves átvezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik;

2. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést

kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okmányokat mutassák fel;

3. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15—18. és az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5—7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda-hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt élő szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert

különben jogait ezen az uton többé nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedés kedvezményétől is esznek és

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy egyéb megszűnt jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett, a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1899. június hó 15-én.

Veres Gyula,
kir. törvényszéki bíró.